

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Falu” Magyar Gazda és Földmívelő Szövetség.)

Telefon: 155-02.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmívelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Éves évre 4, félére 2, negyedére 1 P.

Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 20. szám.

Május hó 17.

Megszületett az új római császárság

Harangzúgás, ágyudörgés és millió tömegek lelkesedése közben jelentette Mussolini a világnak, hogy az abesszin háborút a győztes csapatok befejezték, a béke helyreállt és Abesszinia Olaszországhoz tartozik.

Hét hónap minden tudása, akarat, erőfeszítése és áldozatkészsége jellemzi a világ legnagyobb gyarmati háborúját.

A fascista Itália ragyogóan kiállta az erőpróbat és elérkezett oda, hogy a világ egyik legfiatalabb, de legnagyobb hatalma legyen.

Mussolinét gazdasági okok készítették erre a napoleoni vállalkozásra. Nem várta tehát meg a gyarmati kérdések általános rendezésének idejét, hanem kettős okból — gyarmatai biztonsága és egyre szaporodó emberfeleslegének elhelyezése miatt — maga teremtett tisztá helyzetet. Abesszinia 1896 óta sorozatosan megszerzte az olaszokkal kötött szerződéseket. A határsértések, betörések, emberek vagyonai és életbiztonsága, mind azt sürgették, hogy fegyverhez nyuljon. Afrikában a kultúra és a barbarizmus, a civilizáció és a rabizoltság utközött össze és győzött a kultúra, hihetetlen gyorsan az egész világ bűmlatára.

A fascista hadsereg nemcsak Abessziniát győzte le, hanem a szankcion rendszert is, amely szerintünk a világtörténelem egyik nagy szígyényfoltja. Ugy látszott, hogy az egész világ az áhalmánizmus köpenyébe burkolódva összefogott, hogy először megfojtja Itáliát, azután a többi nemzeti államokat. Európa népei szorongva nézték, hogy a szovjetkék mint akar az afrikai viharból európai világpusztító orkánt felverni, hogy az elpusztított nemzetek romjain ülhesse azután sántáni orgiáit. Európa lefelé hanyatló nemzeti azonban egyet elfelejtettek, azt, hogy Mussolini 46 millió népe az abesszin kérdésben egy. Elfelejtették, hogy a római világbirodalom megvalósítása ma ott él minden olasz szívében. És ebben az acélegységben összeolvadt a nemzet, öregje, fiatalja. Itália világhatalom lett. Ugyan meg akarták akadályozni azok a nagyhatalmak, amelyeket nemrég még megsejtett. A cél nyilvánvaló. Ma Olaszország, holnap pedig minden más terület és gazdasági revizitói követelő országnak megmerevített a mai helyzetét. Itália sorsában benne volt a mi sorsunk is. Eppen azért agzóva figyeitük minden lépését, mert

az igazságot Olaszországnak és igazságot Magyarországnak összekapcsolódtak.

Mussolini erős hittel, acélos akaratlan nemcsak kijelölte Itália útját, hanem azt meg is valósította. Etiópia a tények, a jog és igazság nevében Olaszországhoz. Így dűbörögte oda a világ lelkiismeretét ezt a kijelentést a Duce a Palazzo Venezia erkélyéről.

Abesszin állam nincs többé. Császára megszünt. A birodalom fellett felrepült az évezredek római sas és a faszcs, mint az erő, a tudomány, kultúra és a civilizáció jelvénye.

Amikor a megfijodott római császárság küszöbén állunk, — akkor a világtörténelem egyik legnagyobb korszakát járta meg szerencsésen Mussolini és népe. A nemzeti elhatározásoknak pedig olyan döbbenetes iskolapéldáját adta, amilyenre nem emlékszik a világ, mert ma Mussolini és 46 millió olasz matematikailag egyenlő. Ez az acélemler, akit az Isten küldött nekik — de talán nekünk is — nem egyéb, mint az olasz lélek kivirágása és az olasz

ható- és cselekvőerők összessége.

Sokszor láttam, hallottam, többször beszéltem vele szemtől-szembe, — legelőször ezeltől 12 évvel — és azóta mindig úgy éreztem, hogy az a mágius erő, amely reformátortízüben lobogó szemeiben megvilgall, a millió tömegeket úgy tudja megfogni, mint a mágnas az apró vasat. Ezelőtt 12 esztendővel irtam le először a világháború után, hogy Magyarországnak Olaszország felé kell igazodnia, mert éreztem, hogy ennél az embernél a szó hű tükörképe a tettnék.

De éreztem azt is, hogy a magyarság olyan barátjával állunk szemben, aki nemcsak akar, hanem tud is rajtunk segíteni.

Az abessziniai háború idején sokszor hallottuk azt is, hogy bizhatunk-e az olaszokban? A felelet egyszerű: igen. Mert ha a régi Olaszországgal állnánk szemben, amely már ott táncolt a pusztulás pere-

mén, akkor azt mondanám, hogy nem. De ma egy tizenöt éve újjászületett és a fascista szellemben megváltozott nép él Itáliában, ahol az adott szó többé nem szello, hanem olyan szentség, mint az Isten, a haza és a kötelességteljesítés fogalma.

Amikor 1935 szeptember 24-én a magyar gazdaiakkal ott álltunk előtte, — akiket látni akart, amidőn Itália már énekelve menetelt Kelet-Afrika partján — mi láttuk ezt az embert a történelem választóján olyan nyugodtan beszélgetni és mosolyogni, mint egy szürke hétköznapon. Mindnyájan éreztük, hogy Isten lelke örökdi felette, de az is, hogy ez az ember nemcsak Európa sorsát irányítja, hanem a letiport magyarságát is.

A fascista forradalom második korszakában tehát az új római császári birodalom megszületésénél a magyar földmívelő-miliónk nevében, — akik bátran odaálltak a megpróbáltatás idejében Itália mellé — testvéri szeretettel, hagyományos magyar hűséggel köszöntjük Mussolinét és a fascista forradalom feketekingeseit, azzal a hittel, hogy az elkövetkező időkben a világ hatalmasainak felébredt igazságérzete előbb vagy utóbb, de egészen biztosan javunkra dönt.

Szekeres László

70 millióra nőtt a hitel-szövetkezek főkéje

Az utóbbi évtizedekben elfajult a közhangulat, bizonyára politikai agitáció és licitálások hatása alatt, hogy majdnem minden az államtól vár már a magyar ember is és úgy látszott, hogy pusztulóban van az az

egészleges felgőgás, amely azt kívánja, hogy önéreje támaszkodjék az ember, főleg gazdasági törekvéseiben. Az önéreje való támaszkodásnak, más szóval az önszegélynek, impozáns megnyilatkozása volt a szövetkezeti moz-

galom, melyet az elmúlt század utolsó évtizedében Károlyi Sándor gróf és barátai indítottak el a magyar falvakban. Még akkor nem volt divat az állam segítségére támaszkodni. Százalad alulakult a szövetkezek a falvakban és gyűjtötték az apró tőkéket, melyeknek segítségével elenszegültek az agrárválság romboló hullámainak. Kevesen tudják, milyen nagy missziót teljesítettek a szövetkezek nemzetünk életében a világháború alatt. Ha nem működött volna és nem erősödött volna meg az a 2400 hitelszövetkezet és 2000 fogyasztási és értékesítő szövetkezet, valamint 800 tejszövetkezet a magyar falvakban még a háború előtt,

a világháború soklat végzetesebb eredménnyel végződött volna a magyarságra nézve.

A magyar szövetkezeti élet valóban a puritán önszegély gondolata alapján épült fel. Hogy csak a hitelszövetkezeti mozgalmról beszéljünk, leszögezhetjük, hogy a közel 1000 hitelszövetkezet, mely központjai köztételekben működik, teljesen önéreje támaszkodik és sem állami szubvencióban, sem állami tőkehozzájárulásban nem részesül. Saját tőkéjüket a hitelszövetkezetek tagjajuktól szedik üzletretek és takarékbetétek formájában. Hogy

Kávéház az angol uszövővárosban, a „Queen Mary” fedélzetén

a hitelzövetkezeteket hitel ellátó központ az állam részéről üzletszerűen végzésben részesült, az még nem jelenti azt, hogy a hitelzövetkezeti mozgalom maga nem az önségély alapján működik.

Maga az Országos Központi Hitelzövetkezetek állami szubvencióban nem részesül és a szövetségi társadalom részéről erőd tökélettel és egyre gyarapodnak, míg az állam részéről nyújtott tőkék csökkennek forgókéteiben.

Amint semkinek sem lehet szava az ellen, hogy a pénzintézetek és bankok központjának az állam nagy üzletszerűt adott és pedig többszörösen nagyobb, mint a zövetkezetek központjának és hogy továbbá a nagy iparvállalatoknak vámkedvezmény és alapítási kedvezmény formájában előnyöket nyújt az állam, úgy igazán nem lehet kifogásolni, hogy az állam nem a hitelzövetkezeteket magukat, hanem azokat a hitelleltető központját tökélezésével segítette. Tény, hogy tíz év óta az Országos Központi Hitelzövetkezetek ebben a formában, tehát üzletszerűen formájában sem kapott tökélet az államtól. Ellenben a tiszta zövetkezeti gondolat propagálásával megköszönözte egy saját tökélet, mint a kötelekbe tartozó hitelzövetkezetek tökéjét. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az országos propagandagyűlések hatása alatt

30 millió pengőről közel 70 millió pengőre nőtt már az Országos Központi Hitelzövetkezetek és a kötelekbe tartozó hitelzövetkezetek saját tőkéje.

Ez az egészséges növekedés mozgalomnak az eredménye, mely kétségtelenül arra mutat, hogy a magyar nemzetből nem vesztik ki azok az értékes tulajdonságok, melyek a nemzeti nagyság jövő lehetőségeit rejtik magukban.

BELPOLITIKA

A képviselőház

Május 7-én harmadik napja volt a költségvetési vitának. A kiszámu ellenlék régi szokás szerint zavarok felidézésére akarta nyújtani a vitát. A szocialdemokraták által felidézett zavarok már megemlékezünk, alább majd beszélünk, hogy a zavartételekkel hogyan bánt el a mentelmi bizottság. Ezen az ülésen Lichtenstein László mondott a költségvetés mellett figyelemreméltó beszédét, kérve mindenki jóindulatát a vidék mezőgazdasági lakossága számára. Makray Lajos pártszempontok felül emelkedő, a királykérdéssel is foglalkozó, a reviziót sürgető ellenlék beszédét nagy figyelemmel hallgatták, ugyanígy Lakatos Gyula magvas külpolitikai fejtegetéseit. Matolcsy Mátyás kisebbségi a nép gazdasági oktatásának fejlesztését sürgette. Czizmadia András a sokgyermekes kisgazdák és mezőgazdasági munkások fokozottabb segítségét kérte a képviselőház jobboldali képviselőinek helyeslése mellett. Árvárfai Nagy István a hadirokkantak érdekében beszélt. Reibel Mihály és Csikvárdy Ernő felszólalásai után az ülés véget ért. Másnap, május 8-án, kihirdették a mentelmi bizottság döntését. Peyer Károly szocialdemokrata képviselő, aki vádakodásával megzavarta a képviselőház ülésrendjét, 30 nap ki zárására ítélték. A bizottság többek között, elég súlyos büntetésben részesítette a zavar felidézésében részes összes képviselőket, úgy, hogy miután a megrovott képviselők elveztik napidíjuk egyrészt, a parlament botrány 1800 pengő pénzbírságtételével jár, amit jólékony célra fordítnak. A költségvetési javaslatok Dinnédy Lajos, vitelt Martinekéi Imre, Cseh Szombatvá László, Görgény István, Vázsonyi János demokrata szóltak hozzá.

A képviselőház május 12-iki ülése ismét viharos volt, de botrány nem történt. Napirend előtt Frigyes királyi herceget ünnepelte meg az Országos Központi Hitelzövetkezetek június 8-ik születésnapja alkalmából, majd Ratinsz Ferenc szólt fel és az ellene emelt hazatérési megítéléshez vádakat cáfolta a jobboldali megemlékő tetszésnyilvánításai mellett. Kijelentette, hogy a szocialdemokraták hamisított levelekkel dolgoznak, ezért ellenük büntető feljelentést tesz. Viszont írásos adatokat hozott fel, hogy a szocialdemokrata párt állandó támogatást élvez a külföldi vörösöktől. Erre a vádra napirend után György Imre próbált védekezni, de az gyengén sikerült. A napirend során Petró Kálmán, Wolff Károly, Rossay Károly, Csik József, Jurscek Béla máltatták és bírálták a költségvetést, saját pártjuk szempontjából. Csik és Jurscek beszéde nagy tetszést keltett.

A képviselőház büntetőbíróóság elé állítja Eckhardt Tibort

A képviselőház május 13-iki ülésén Sztranyajcsky Sándor elnök a napirend előtt ünneplés nyilatkozatot tett, amelyben megállapította, hogy Eckhardt Tibor, a kispárt elnöke, a minapi pártterkezetlen olyan becsmérlő nyilatkozatot tett a törvényhozásra, hogy azok a büntetőbíróványknyöbe utköznek. A képviselőházban tett ilyen nyilatkozatokért a Háza maga is vehet elégtételt, miután azonban a kijelentések a képviselőházban kívül történtek, a törvényhozás büntető feljelentést tett Eckhardt Tibor ellen, aki iránt egyébként is nagy volt a felháborodás, hogy aznap költségvetési felszólalása elől tinteleg kivonultak a képviselők az ülésről. Néhány pártíve elől mondta el ezután támadó beszédét. Kivüle meg Károlyi Viktor gróf, Németh Imre, Nyirj Sándor kormánypárti képviselők mondtak tartalmában beszédet a javaslat mellett.

Bizalomnyilvánítás Gömbös Gyula miniszterelnök iránt

Ami szállongó hírekre, amit különösen az ellenlék lapok terjesztenek, hogy a kormány tagjai közt nincs meg az egyetértés, csattanó választ adott Kozma Miklós belügyminiszter a képviselőház május 13-iki ülésén. Gömbös Gyula miniszterelnök május 14-én kezdte meg hat hétre tervezett betegszabadságát, melyet a kormányzó engedélyezett részére. Ebből a tényből kovacsolták azt a hírt, hogy a kormány keletében nincs egyetértés. Kozma Miklós belügyminiszter ezért a Háza nyit ülésén hosszabb beszédében a következő nagyfokosságú kijelentéseket tette: 1. A kormány minden egyes tagja a miniszterelnökkel együtt esküjéhez hűven ragaszkodik az ősi törvényekben biztosított magyar alkotmányhoz és nem törekszik annak önkényuralomra. 2. A kormány minden egyes tagja a legteljesebb egyetértésben dolgozik a miniszterelnökkel, a kormány tagjai között az ország érdekeit főny munkáiban nem volt s más sincs semmi ellentét.

A belügyminiszter beszéde után a képviselők hosszas, meleg ünneplésben részesítették a kormányt.

A belügyminiszter vasmegei szemléltja

Kozma Miklós belügyminiszter az elmúlt héten Vas-vármegyében tartott szemléltat és Szentgotthárd, Kőrmend, Vasvár, Sárvár, Celdömök községek ügyi intézményeit szemléltte meg.

A felszólalás újjászervezése

Hönan Bálint vallás- és közoktatási miniszter a Felsőoktatási Tanács május 11-én tartott alakuló gyűlése alkalmából bejelentette, hogy szándéka van a felső (egyetemi és főiskolai) oktatást oly irányban megreformálni, hogy az kiegészítője legyen a gyakorlati életnek. Ezért összegyűjtésére értekezlet lesz a

Olaszország és a Népszövettség csatája

Olaszország a maga részéről teljesen befejezte tekintet az abesszini ügyet. Badoglio tábornagy győzelmén befejezte a háborút és Mussolini a fascizmus nagytrónos május 9-én megtartott ülésén bejelentette Abesszini államát az abesszini király felvétele az abesszini császári címét. Viktor Emanuel olasz királynak első császári ténnyedése az volt, hogy Badoglio tábornagyot, aki győzelemre vezette az olasz sereget a meghódított Abesszini alkirályává nevezte ki.

Az olasz győzelem teljesen új helyzetet teremtett Genfben is. A Népszövettség május 11-én összeült tanácsülésének döntése kellett afelöl, hogy milyen állapottot foglaljon el az olasz léppéssel szemben. Olaszország azon az állapottan van, hogy a háború megsemmisítette Abessziniát mint önálló államot, amely tehát nem is lehet ezental tagja a Népszövet-

ségnek és természetesen nem is vehet tovább részt a tárgyalásokon. Eppen ennyire logikus következmény Olaszország szerint az is, hogy a megtorlókat most már azonnal be kell küntetni. Az angol állapott azonban még mindig a régi Anglia nem hajlandó elismerni, hogy Abesszini nincs többé és semmiképpen sem ismeri el, hogy Olaszország jogában állott anekktálni Abessziniát.

Tekintettel a nagy és súlyos ellentétekre, döntést ebben a kérdésben a Népszövettség legközelebbi, június 16-án összeült tanácsülésére halasztották. Miután azonban az abesszini megbízottat Olaszország tiltakozása ellenére is meghívták a tanácskozásra, az olasz bizottság Mussolini utasítására elutazott Genfől. Olaszország további magatartása a most meginduló diplomáciai tárgyalásoktól függ.

társadalmi és gazdasági szervezetek bevonásával, amely megállapítja a reform irányát és alapveit. A Felsőoktatási Tanács elnöké Szly Kálmán államtitkár választották meg.

A felsőház

A törvényhozás felsőháza május 8-án befejezte a telepítési törvényjavaslat általános vitáját. Darányi Kálmán földmívelésügyi miniszter beszédeben fejtette ki hangsúlyozta, hogy a régebbi fölbirtokpolitikai törvényjavaslatoknál hiányzott a kellő pénzügyi alátámasztás. A kormány terve szerint a telepítésre husz év alatt legalább 78 millió forint fordít, még pedig a rendelkezésre álló fölbirtokokkal együtt már az első 5 évben legalább 5 millió pengőt. A miniszter beszédeben nagy tetszést keltett fejtette ki, hogy a nagybirtokosoknak is érdeke a kisbirtok szaporítása. Beszéde után a felsőház általánoságban, majd rövid vita után részleteiben is elfogadta a javaslatot, amit újabb tárgyalás végett a felsőház módosításához való hozzájárulás céljából elküldenek a képviselőházhoz. A módosításokhoz már a kormány is hozzájárult, úgy, hogy a telepítési törvény rövid idő múlva legfelsőbb jóváhagyásra alá kerülhet.

A felsőház május 13-iki ülésén Szontagh Jenő interpelláció mondott az új cseh nemzetvédelmi törvényjavaslatról kapcsolatban, amelynek alapján minden magyarot egyszerűen ki lehet tenni a birtokból és az ország más területére lehet költöztetni. Kánya Kálmán külügyminiszter rögtön választott az interpellációra és azt a kijelentést tette, hogy a kormány már hetek óta tanulmányozza ezt a kérdést megfelelő állásfoglalás céljából. A felsőház ezen az ülésen elfogadta az Országos Földhatalintézet felállításáról szóló javaslatot.

Elhunyt felsőházi tag

Széchenyi Aladár gróf a felsőház tagja május 11-én hirtelen elhunyt. 74 éves korában szívizomhűtés ölte meg. Széchenyi Aladár gróf egyike volt a magyar közélet legistább harcos egyéniségeinek, legutóbb is igen élénk részt vett a felsőház telepítési vitájában. Vezető egyénisége volt a zövetkezeti mozgalomnak is. Az általa alapított földi zövetkezet Somogy-megye egyik központi jellegű virágzó zövetkezte. Politikai pályafutását mint a nagyatádi kerület képviselője kezdte meg.

A Független Kiszagapárt nagygyűlése

Az Eckhardt Tibor vezetése alatt álló független kiszagapárt országos gyűlést tartott május 11-én, amelyen a párt képviselőtagjain kívül számos vidéki szervezet vezetősége is részt vett. A nagygyűlés célja főleg az volt, hogy a pártnak a kormánnyal szemben ma is fennálló állapottjáról

a pártot tájékoztatassák. A nagygyűlés legnagyobb részét a pártvezető beszéde töltötte ki. Beszédében kitért Nagyatádi Szabó István és Gaal Gaszton kiszagapárti programjára s megállapította, hogy nézete szerint a Gömbös-kormány ebből semmit se választott meg. Kifogásolta azt is, hogy a Gömbös-kormány diktatúra torozszik és le akar lépni az alkotmányosság teréről, ennek megakadályozása végett követeli az általános titkos választói jog mielőbbi törvénybe foglalását. Eckhardt Tibor ezután öt pontból álló kormányprogramot terjesztett elő, amiről minden elfogultság nélkül meg lehet állapítani, hogy szőszterint ben foglaltatik a kormány programjában s nagyrésze meg is valósult, vagy már az is megvalósulás útján van. A nagygyűlés befejeztével a párt bizalmat szavazott Eckhardt Tibornak, amivel a független kiszagapárt rövidre látta a válsága egy darab idegre elodázódott.

Angol kérdések Németséghez

Az angol-olasz ellentétek hátterében szorították a német-francia kérdést, de most ebben az ügyben is újból megindultak a diplomáciai lépések. Angolország egy Berlinbe eljutottat köröivel akarja tisztázni a német állapottot. A Németséghez intézett kérdések közül kétségen kívül a legfontosabb az, amelyik arra kér választ Németségétől, vajjon elismeri-e Európa mai területét és politikai rendjét? Szorosan összefügg a kérdés megoldásával Angliának az a kérdése, hogyan képez el Németség a délkeleti és északi szomszédaitól köntön megmegtámadási szerződéseket és vajjon kiket tekint Németség keleti szomszédainak? Ha Anglia a kérdőívben feltezt kérdéseire kimerítő választ kap Németségétől, ez nagyban elősegíti, hogy Anglia újabb béketervet dolgozhasson ki, amelyet úgy Franciaország mint Németség elfogadhat.

Schuschnigg osztrák kancellár újalakította kormányát

Hetek óta suttognak az osztrák fővárosban a kancellár és Starhenberg herceg alkancellár között felmerült nézeteltérésekről. Ezek a politikai ellentétek most vértalanul kormányváltáskor idéztek elő. Schuschnigg kancellár kormánya május 13-án lemondott és a köztársasági elnök ismét Schuschniggot bízta meg a kormányalakításra, ami még aznap meg is történt. Az új kormány, amelyben Starhenberg herceg már nem vesz részt, május 14-re virradó éjjel már is tette az esküt.

Eredményesen folyik a szövetségi kislakásépítő munka

Az Országos Falusi Kislakásépítő Szövetség, amelyet tulajdonképpen a földmiveltésügyi és pénzügyminisztérium, továbbá az Országos Központi Hitelbiztoskezelő alakítottak oly célból, hogy a földbirtokreform során házhelyhez jutottak saját otthon építését megkönnyítsék, most számol be az 1935. évi, immár tizenegyedik üzletéről.

Alapítása óta ez a szövetség 39.125 egynémet 53.975,106 pengő hitelt nyújtott.

Tehát csaknem negyvenezer egész család házára létezték meg a kölcsönök. Az igazgatóság jelentése szerint a múlt évben 605 egyén részére folyósítottak 824.200 pengő

hosszulejáratu hitelt. A Faksz az ország 15 göcöntjében építőanyagtelepet tart fenn, amelyekről rövidebb időre is adnak olcsó áru építőanyagot az arra rászoruló kislakásépítőknek. A szövetséget alapította 33.202.106 pengő, tartalékai: 2.648.279 pengő. Múlt évi tiszta nyeresége 502.899 pengő volt, aminek egyrészt a tartalékalap növelésére, a többi pedig az üzletrészek osztalékára fordít a közgyűlés. A Ráday Gedeon gróf elnök és Tamásy József dr. vezérigazgató körültekintő vezetése alatt működő szövetséget valóban egyike azoknak, amelyeknek munkája mindig eredményes és alapítása óta a földmiveltők erkölcsi és anyagi érdekeit előmozdító volt.

MINDAZOKNAK

akik még nem szerencsésültek meg bennünket nagybecsű látogatásunkkal, felhívjuk b. figyelmüket: alantl OLCsó árainkra:

Mindenemlő fehérenülre alkalmas kitűnő pamutvászon, vagy mosott sifon, vagy szines ágyneműanyavász, vagy angin. v. nintás kétfélté, v. divatos voile, egységr m-ként 09 fillér, Ajourozott függönyetamin méterje 39 fillér, Sima mosóműelyem méterje 59 fillér, Minias mosóműelyem méterje 78 fillér, 3 méter hosszú kitűnő késedelő darabja P 3.25, 140 cm széles fömrészté sötét drappálly, vagy kosztümszövet méterje P 1.68, 140 cm széles sport-szövet méterje P 2.90, 140 cm széles fekete, sötétkék, vagy kascha szövet méterje P 3.90, továbbá különböző gyapji, kamgarn, fériáltly, nadrag- és kosztümszövet maradólok igen olcsó árban.

Szenzációs árajánlat:

azaz három méter, 140 cm. széles, kitűnő minőségű fériáltlyszövet divatos nyári színekben továbbá sötétkék, fekete és barna színekben is, hozzávaló együtt P 32.—, vagy . . . . . P 19.88

Csak az udvarban 32 BUDAPEST, 32
OLCSÓ MARADÉK SZÖVET- ÉS TEXTILRAKTAR KIRÁLY-UTCA SÁROKHÁZ 32

Postai rendeléseket 40 év óta lelkiismeretesen teljesítünk.

Itt levandó és a rendelésre ragasztandó!

A megrendelő neve és pontos címe:.....
 község:.....
 Up:.....
 Olvashatónak kérjük kitölteni.

Magyarirtás a Felvidéken

Sokszor halljuk emlegetni, hogy a megszállt területeken pusztult a magyarság. De hogy miként, arról nem igen alkothatunk tiszta képet. Most Szellő Géza dr. felvidéki nemzetgyűlési képviselő egyik interpellációja, amelyet a cseh iskolaügyi miniszterhez intéz, a maga rideg valóságában tárja elénk ezt a szomorú és veszedelmes kérdést.

Nagyborsó galántai járásbeli községben az 1910. évi népszámlálás adatai szerint 410 lakosból 318 volt a magyar, 88 a szlovák és 4 a német. Az 1919. évi első csehszlovák népszámlálás ebben a községben 360 lakost mutatott ki, akik közül 322 magyarnak s 47 csehszlováknak vallotta magát. Az 1921. évi népszámlálás 395 lakosból már csak 276 magyart mutatott ki, míg a csehek száma ugyanakkor 106, a zsidók 3 s az idegen állampolgároké 10 volt. A legutóbbi csehszlovák népszámlálás (1930-ban) a 332 lakosból csupán 137 ma-

gyart tüntet fel, míg a csehszlovákok száma 185-re emelkedett s volt még 3 német és 7 idegen.

A községben állami iskola van, amelyben 1921 óta csehszlovák a tanítás nyelve. Magyarul egy szót sem tanítottak a hittan kivételével. A magánmagyar anyanyelvűnek valló tanuló semmiféle kedvezményben vagy segélyben nem részesülhet.

Szellő Géza dr. magyar iskolát is kér a község részére, mert határozottan állítja, hogy a tanulók 60%-a ma is magyar anyanyelvű.

Az előzött adatok után azonban elképzelhetjük, milyen eredményes lesz a lelkes magyar képviselő interpellációjának, amikor

Piacék Ján igazgatótanító a nyílt ülten pelfozója a tanulókat, ha egymással magyarul mernek beszélni.

Ime már itt tartunk!

olyan lánivalón, amit keserves helyzete javítására fordítan.

Mert ma már nemcsak az iparnak és kereskedelemnek van szüksége arra, hogy állandóan fejlődjék, s más államokéval lépést tartson, hanem a földmiveltésnek is.

Szlezák László Magyarország aranykoszoru harangöntő-mestere (Budapest, VI., Petneházy-utca 78. szm. Frangepán-utca mellett, Telefon: 91-3-33.) művelési kivittelt és kiválóhangu harangokat állított ki. A kiállított harangjai közül a 3500 kg-os a váci főszékesszékű, melyet *Hannover* A. István dr. mezeypüspök ur rendelt a törökök kiűzetésékre 250 évvel jubileuma alkalmából, ennek hangja mellett nyitotta meg a kiállítást *Horthy* Miklós Kormányzó Ur előmozdítására. A 240 kg-os a felsődobsi reformátusé és a 126 kg-os a szentantalfai kr. egyházközségének részére készített. Hírvesz mesterünknel meg a következő nagyobb harangokat rendeltek meg: Miskolc minoritáké 980, 580, 285 és 180; moncsanyi görög kat. 980, 180 és 65; Budapest-városmajori r. kat. 880, 990, 380 és 110; beregdaróc ref. 590 és 290; aszalai római kat. 511; Debrecen-istápolny ref. 400 és 240; monoszlói ref. 410 és 245; Budapest közpösz fevenevárosi római kat. 345; kökcsesbati evang. 240; nyírkározi ref. 25 és 175; székely római kat. 250; gödöllői evang. 245; sóshartyáni római kat. 210; hejcei ref. 210 kilogrammos harangokat. A váci főszékesszékhez harangja a főkaputól balra, második lánhangrangeportom a nagyszarnok mögött, míg harmadik harangrangeportom a magyar falu tonymában hirdelt Istven dícsősgét. Ügyelünk a keresztényre!

FALUSZÖVETSÉG

Faluszövetség alakult Ecsenésen. Április 19-én tartotta alakuló közgyűlést az ecsenési faluszövetség, amelyen elnöknek *iff. Benárd* Géza uradalmi segédlejtett, alelnöknek pedig *Filátp* Karolyt és *Korodi* Józsefet választották meg.

Falunap Vajdácskán. A *Falu-Gazdaszövetség* május 17-iki vajdácskai falunapján mutatkozik be a bodrogközi bokréta vajdácskai csoportja. A falunap iránt az egész Bodrogközben igen nagy az érdeklődés. A gazdasági versenyre is vajdácskai gazda jelentkezett. Külön előadások lesznek a jövő faluzövételnek. A népmiveltésé kiállított az egykori szimpónás bodrogközi népviseletet és régi szobaberendezéseket fogja elénk tárni. A bokréta szereplői *Vasárnap délután Vajdácskán* cím alatt gerézi népszokásokat eleventenek fel. Végül gyermekésszékű és tisztasági verseny egészült ki a Falunap gazdag programjait.

Faluszövetség alakult Pirisén. Április hó 19-én tartotta alakuló közgyűlést *Bodr* Ázoston földbirtokos Jelenléteben a *piriseti Falu-Gazdaszövetség*. Elnöknek választották *Bába* Miklós dr. görögkatolikus lelkészt, alelnöknek pedig *Vasvári Miklós* és *Hornyák Pált*. Az új faluszövetség titkára *Bódis Gyula* református lelkész lett.

A Nemzetközi Vásár nagy sikert aratott

Pénteken, május hó 8-án nyitotta meg a Nemzetközi Vásárt *Horthy* Miklós kormányzó a kormány tagjainak, a főváros urainak, az ipari és kereskedelmi, valamint a politikai élet kiválóágainak jelenlétében. A kormányzó megérkezése után *Szendy* Károly polgármester, a vásár elnöke üdvözölte. A polgármester beszéde után a kormányzó és felesége megkezdte a vásáron a körsetát *Bornemisza* Géza és *Winckler* István miniszterek, *Szendy* Károly polgármester, *Eber* Antal, *Chorin* Ferenc és *Hallós* István társaságában. A körseta három órházost tartott s a kormányzó a végén legteljesen elismerésé fejezte ki a látottak felett.

Az elismerés valóban indokolt is a legteljesebb mértékben. A kiállítás nemcsak az eddigieknél nagyobb arányával s a kiállítás szaporodásával szerzett rá érdemeket de gyönyörű és sokoldalú megoldásával és otteleivel is,

gyar Kertészeti Egyesület. Ezt a kiállítást egy nappal előbb nyitották meg, s a kormányzó pár körsetán tekintette meg. A virágkiállítás is újszerű és vonzó látvány.

A két kiállítást már az első négy napon közel kétszáz ezer látogató nézte meg. A vásárra 12 államból jelentettek be különvonatokat, amelyek közül több már az első napokban be is futott. Angol és osztrák kereskedők és iparosok már százával érdeklődnek a kiállított tárgyak iránt.

Május 10-én tartották meg a vásár területén az építőipari tőzsét, amelynek keretében tavaly 5000 vagon építőipari anyagot kötöttek le. Ezt az eredményt az idén másfelőrai forgalom után tullepték a s nagy forgalom miatt be is kellett zárni a tőzsde helyiségeit.

A kiállítást természetesen a vidéki gazdáközönség is erősen látogatta,

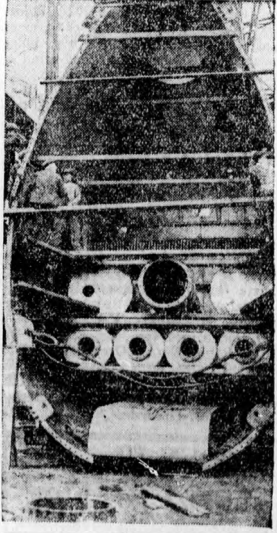
amelyek a magyar ipar és kereskedelem életrevalóságát az egész világ előtt sikerült döntően bebizonyítani.

A Nemzetközi Vásárral egyidőben rendezte virágkiállítását az Orsz. Ma-

Mayer Károly dr. nyugalomba vonult

Mayer Károly dr. földmiveltésügyi államtitkár teljes szolgálati idejét kitöltvén, 1936 április végével adójt kérélmére nyugalmazba helyeztették. Közel négyvétézes munka után vált meg a földmiveltésügyi minisztériumtól, amelynek tíz éven át államtitkára volt. A távozó államtitkár elérékevelyve bucsuzott hivataltól, *Darányi* Kálmán földmiveltésügyi minisztertől, *Marschall* Ferenc földmiveltésügyi államtitkártól és a tisztviselő-kartól.

A magyar agrártársadalom és gazdasági élet bizonyára nagy sajnálkozással fogja tudomásul venni *Mayer* Károly államtitkár nyugalombavonulását. *Mayer* Károly egyik értékes oszlopa volt a földmiveltésügyi kormányzatnak, aki széleskörű tudásával, rokoszenves egyéniséggel és megértő magatartásával érdemes és közeidéki munkásságának nagy értékében át maradváló értékű szolgálatait tett a magyar mezőgazdaságnak és gazdaságtársadalomnak.

Ilyen egy óceánjáró kéményének belsője

A falusi nép is védekezzen a trachoma ellen!

Még élénk emlékeztünkben van Kozma Miklós belügyminiszter országgyűlései alkalmán, amikor a szegénység-ellenes intézkedések felkeresése, hogy saját szemével győződjék meg a falusi bajok nagyságáról és elrendelje a segítés módokat. Ez a körút különbözők a sok többitől, mert minden pompa és díszes fogadás mellőzésével Johan Béla egészségügyi államtitkár, kiváló orvos-szakember kíséretében szemlélte végig a népbetegségeket, suttogta meg őket. Sietünk lezárni, hogy ez a látogatás nagyon jól esett falusi népünknek, mert kiértesítette belőle, hogy a belügyminiszter és munkatársai éreztetik velük a falu komoly megsegítésének idejét. Óriási munka az, amire Kozma Miklós és Johan Béla vállalkoztak:

küldeni a falusi népbetegségeket ellen, amelyek közül első helyet foglal el a trachoma.

Altalános betegség, amely a szemén támadja meg az embert. Aki benne van, eleinte alig veszi észre. Ha viszkét a szeme, megdörzsol és ezzel el van intőve a dolog. Azzal azonban már nem törődik, hogy a váladdal megfertőzött kéz tovább adja a családtagok között és viszi ki a falu lakosai közé, úgyhogy lassanként az egész környék népe beleszik. Pusztit, fertőt, főleg Zala, Somogy déli határszélein, de más megyékben is. Az 1934-es statisztika szerint összesen 831 községben fordult elő,

a trachomások száma pedig 22.000 körül volt. Olyan szám ez, amely kell, hogy megdöbbenjen mindazokat, akik a nemzet sorsát irányítják. Természetesen vannak könnyebbek és vannak súlyos esetek. Hála Istennek, a megvalulási arányszám hazánkban csak 6-7 százalék. De szociális és nemzetvédelmi szempontból is nagy jelentőségű ez a kérdés, mert a trachomában megváltat egyen súlyos teherrel egy a családra, mint a nemzetre.

A hatóságok meg is teszik a magukét, hiszen rövid másfél év alatt tízről huszonkettőre emeltek fel a trachoma-orsók számát, azonkívül trachomás kerületeket állítottak fel. Megállapítható az is, hogy a trachomás állapotok lényegesen javultak, mert nincsen annyi elhanyagolt és kezeletlen eset, mint régebben.

A hatóságok munkája azonban csak akkor jár teljes eredménnyel, ha maga a lakosság is segítségére siet az orvosoknak.

A trachoma terjedésének legfontosabb ellenszere a tisztaság.

A szegénység nem szűnyeg, de a piszkosság igen. A tiszta víz ma még nem kerül pénzbe. Legfontosabb azonban az, hogy piszkos kézzel ne nyuljunk a szemhez. Ha pedig hozzányulunk, akkor mossuk meg kezünket. Ha majd a mi falvainkban is

megértik, hogy dolog után megmossa a munkásember a kezét, — mint más népeknek, — akkor hamarosan túl leszünk ezen a veszedelmes népbetegségeken is.

De lényeges az is, hogy a betegség kezdetén azonnal menjünk orvoshoz. Féltre kell tenni azt a magyar nemzetfelelősen, hogy ráérünk, nem nagy baj, majd csak elmúlik, mert eltekinthez attól, hogy meg is vakultak a trachomás ember, egész környezetét megfertőzi.

Hangsúlyozzuk tehát, hogy nemcsak a köz, hanem a falvak érdeke is, hogy előkerüljenek a könnyű esetek, mert a bajt csirájában kell elfojtani. Ne féljen tehát a falu népe a tömeges orvosi vizsgálatról, mert ennek az a célja, hogy előzetes intézkedésekkel megakadályozzák a betegség terjedését. A vizsgálat orvosokat fogadja szívesen a falu népe, mert csak így szabadulhat meg ettől a szörnyű rákfenétől, amely még ma a jelen sok ember szeméjéig orok sötétébe borítja.

A maguk részéről a falusi milliós szegénység nevében arra kérjük a belügyminiszter urat és munkatársait, hogy folytassák megkezdett küzdelmüket kitartó lélekkel a falu betegségei ellen, mert egy — a megvalulástól megmentett — magyar nekünk többet ér, mint ezer gyönyörű szónoklat.

(—s.—6.)

Viktor Emánuel olasz király, akit Abesszínja császárdíjával proklamáltak. Mellette áll Mussolini miniszterelnök.

A magyar paraszt

Dolgos paraszt szántja a fekete földet, Feje fölött vígan dalol a pacsvirta, Arcáról csillogva hullik a veríték, Amig kicsiny földjét szorgalmasan szántja.

Lelki szeme előtt hullámnak a vetés, Napsütéses rónák aranyol kalásza, Bizó hittel szántja a göröngyös földet, Áldott az ő dolgos két keze munkájáért.

PÓCZE ERZSÉBET

Harangszentelés Görccsönyben

Május 8-án szenteltek fel Görccsönyben az új harangokat. Azokat a harangokat, melyeket a magyar földműves nép áldozatkészsége varázsolt elő. A legzadagabb és a legsegyébnyebb egyaránt vitte és jószívvé adta az összeközporgatót pengécskéket a gyújtótábor lelkes vezetőinek, hogy új harangok hívó szavára meheszen a vasárnapi misére a munkás magyar. Arcuk verejtékével keresztet garasoltak, talán az utolsó pengőjüket áldozták fel sokan, de jószívvé adták, mert tudja a dolgos földműves nép, hogy nem adja hiába: ez mind-mind a miénk marad, miénk magyaroké.

A harangokat lovasleveték, magyarruhás lányok, díszöltözött dalárda és a nagyszámu község kiérte a templomhoz. A szentmise alatt Kerekés Géza k. tanító többszöriösen kitüntetés dalárdája öntött a hallgatóságba áhítatot. A szentmise után Horvacek Endre esperes-plébános mondott köszönetet magasszónavonul beszéljében az adakozóknak.

Délután 6 órai kezdettel került színre a Vén gazember, melyet Söröss Mária tanítónő rendezett, teljes odaadással és jeles készítséggel. Szereplésükkel feltűntek: Vér Margitka, Ács Ilonka, Marton Mariska, Saevári Géza, Bögré Géza, Csepregi Viktor, Bernáth Lajos, de a tehetséges Garda többi tagjai is derekasan megállták a helyüket. (Beszélde Kutyánécsky Géza tanító, Ósodáról.)

MINDEN ÚJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti!

Sokgyerekes családoknak kell odaadni az egykeellenes propaganda költségeit

Lapunk olvasótáborából újabb levelet hozott a posta. Írója ezúttal a faluszevetségi mozgalom régi lelkes harosa és vezető embere: Csákvári István kistaraszi faluszevetségi titkár, aki egyszerűsind a Faluszevetség igazgatóválasztmányának is tagja. Az ő szava annál súlyosabban esik latba, mert a falu kérdését — a helyi szempontoktól túl — magasabb nézőpontból szemléli és itéli meg. Ha ő azt mondja, hogy súlyos baj van a falun, — mint ez alább ismertettett leveléből is kitűnik — akkor ezt nemcsak el lehet hinni, hanem meg is kell szivelné azokat a gondolatokat, amelyek a bajok orvoslására nézve hoz fel. Tiltakozik a gyakori vád ellen, hogy a falusi nép nem törődik a saját sorsával.

— A hallgatás, a behavazott és a befagyott lélek, — írja — sok keserűség, bánatot, gondot és vegyes érzelmeket rejt magában, melyek, ha tovább így fog menni, nagyon rossz tavaszi ébredést hoznak. A hó és fagy eltanítására tehát sürgős szükség van.

Aki ismeri a falusi nép lelkét, igazat kell adnia a leíróknak abban, hogy a hó- és jégrejté alatt, melyet a sok alodás mind vastagabbra növeszt, sok elkeseredés gyűlt össze. A nép látja és a maga egyszerű, de józan ítélőképességével

lést, méri azt a sok ellentmondást, mely a programok és cselekedetek között mutatkozik.

Sokat beszélnek telepítésről, közmunkákról és nagy propagandát fejtenek ki az egyke, vagy egysé ellen. Ezzel szemben a helyzet az, hogy ma a nagyszámú munkások tengődnek a legsiralmasabb viszonyok között.

Semmiféle kedvezményben nem részesülnek, ellenben ezeket sújtja aránylag a legnagyobb mértékben a foglalkozási adó. Még akkor állandó munkája van is, nyomorog, mert drága a fűtés, a ruha, az iskola és minden, amit a szegény embernek késpenzéll kell fizetni.

A propagandára fordított pénz tessenek azoknak a családoknak segélyezésére fordítani, ahol 8-10-12 gyermek van és meg látják, hogy ez a propaganda lesz a leghatásosabb.

De Csákvári meglátja a gazdasági politika hézagait is:

— A nemzet sorvadt, pusztult, pusztítja egy rossz gazdasági politika, — mondja. — A falu sorvadt jelentőségnek tartom azt, hogy mindent kivisznék a faluból, mert kötelességük teszik a munkásembernek, hogy közterheinek eleget tegyen; eleget is tesz, de ezzel magát is tönkreteszi, mert mindent értékesítésre kell, tejet, tojást, baromfit, gabonát, még akkor is, ha a család élelmézésére ezekre a terményekre szükség volna.

Bizony sok igazság van ebben a megállapításban. A magyar falvakból sokkal több termény megy ki, mint amennyi, helyes viszonyok között, a felesleg lenne. A mezőgazdasági export feleslege — amint egy statisztikusunk kiszámította — három millió ember élelmézésére elegendő. Ez nyilván nagyon tekintélyes mennyiség, de ne feledjük, hogy

ennek egy igen jelentékeny része sok százezres munkáscsalád szájától megvont falvakból tevődik össze,

és egészségtelen jövedelem-megosztás következményeképpen.

Ne csodálkozzunk, ha emiatt a falusi nép lelkét keserűség tölti el és meg lehet érteni, ha „*füstöl a falu és nem tud sorsával törődni, mert oly hely van a vállán, hogy nem ér rá mással foglalkozni, mint teherviseléssel.*” Az eredmények, melyeket az utóbbi évek kiserempolitikája felmutat, kezdetnek talán biztatóak, de bizony még nagyon csekélyek ahhoz, hogy velük a falusi nép bizalma és éllekedve jobboldalon a létkere fajgott hó- és jégtakarót.

A nyári menetrend

Május 15-én lép életbe az Államviszonyokat az új menetrend, amely 110 vasútvonalhoz nagy érdekes változást. A belföldi viszonylatban a fővárosból induló győri delatúni vonat 17.18 helyett 15.45-kor, a szabadkai delatúni vonat 14.35 helyett 14.45-kor, a kistanyai delatúni vonat 18.22 helyett 18.25-kor, a szegedi gyorsin-autobusz 19.06 helyett 19.52-kor, a nyiregyházi gyorsin-autobusz 12.40-kor, a sátoraljai gyorsin-autobusz pedig 7.40 helyett 8.10-kor fog indulni. A budapest-triészti gyorsvonat menetrendje nem változik. A hétfői forgalom céljaira ugynevezett „Balaton-expressz” indul és közlekedik Keszthelyig. Ezen a napon 16.10-kor balatoni gyorsvonat is indul, mely szintén Keszthelyig közlekedik. A főidényben Siofokig minden vasárnap reggel 7 óra előtt indul egy gyorsvonat, amely 9.05-kor érkezik oda. Budapest—Baintonfűrés—Tapolca között is több fűrésvonat közlekedik.

nem utolsó sorban a rossz adópolitika

GAZDASÁG ÉS HAZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A juhok bundája

nyírásokra tökéletesen száraz legyen. Ezért ügyelni kell arra, hogy a birkáknak előzőleg meg ne ázzanak. Nyírás előtt távolítsuk el bundájukról az esetleges kolonokat.

A nyírás csak kelő gyakorlattal bíró nyírónak végeztesük. A szakcsu nyírás fontos kelleke, hogy a bunda összefüggésben maradjon, a firtók közvetlen a bőr felett vágtassanak le a végre, hogy a juh bőrének meg ne sérüljön a nyírólója. Az egyetlen nyírásnál rövidebb szálú firtók váltakoznak hosszabb szálakkal, ami a bunda értékét tetemesen csökkenti.

A gondosan lenyírt bundákat kelő osztályozás végett az úgynevezett osztályozó asztalra vagy házióra fektetjük. A durvább minőségű fejt-, nyak- és farkgyapjút lefejtjük a kiterített bundáról és ezt, mint „fehér hulladékot” külön számláljuk. Úgyancsak külön számláljuk a has- és lábgyapjút „szaga hulladék” neve alatt. A koloncgyapjút minden körülmények között mosassuk ki és mint kézműves hulladékot, szintén külön számláljuk. Végül maradjon az úgynevezett mellékletként megciszított „bundagyapjú” vagy „szin-gyapjú”.

Az így osztályozott gyapjút nem szabad azonnal szákolni, mert a nedves-meleget szákoló gyapjú megfűl és megcsúsz. A *szőni szin pedig a legelősebb értékesítőhöz* hiba. A szellőtéses időtartamát nem lehet megszabni, mert az a gyapjú nedvességi fok és az időjárás szerint változik. Ha tapintással és a halomba rakott első bundák átvizsgálásból meggyőződünk arról, hogy a gyapjú már teljesen kihűlt, akkor hozzáfoghatunk a szákoláshoz.

A gyapjú szákolásánál itt-ott még divatban van a zsákok (bálák) erős tömése, amit még típrással is fokoznak. Ezt az eljárást mellőzni kell, mert a szennyes gyapjú több beledesére alkalmas idegen anyagokat tartalmaz s így a zsákok tulzott megtömése a befűledés veszélyével jár, amitől a gyapjú megcsúsz. Egy-egy zsák sulya legfeljebb 100 kg legyen.

A gyapjazsákokat a szákolás idejéről számított 14 napig egyenként állítva vagy fektetve száraz helyen tartjuk. Időközben ajánlatos öket megforgatni. Később, 14 nap elteltével a zsákokat keresztakrabba rakhatjuk, azonban ezután is ügyelni kell arra, hogy a rakás 5—6 bálnánál magasabb ne legyen.

A legeltetés

az állattartásban legelőnyösebb módja. Előnye igen sokoldalú. A legelő füve ugyanis igen gazdag tápanyagokban, így különösen könnyen emészthető fehérjékben, ezenkívül nagy mennyiségben tartalmaz a szonok fejlődéséhez szükséges ásványi tápanyagokat, így elsősorban mészsókat, végül gazdag vitaminokban is.

A legelő különösen a fiatal növényező háziállatok felneveléséhez és a hosszuidéjú használatra szánt anyagállatok tartásánál nélkülözhetetlen. A legeltéssel karoltatott jó mozgás és a szabad, friss levegő való tartózkodás elősegíti a csont-, izom- és szalagrendszer fejlődését. Az állásos napusítás, a változó hőmérséklet fokozza a szervezet ellenálló képességét és az anyatejtel termékenységet. Az állandóan istállózott tenékek közt a gumókort pusztítani szokott; a legeltetés azonban ellene egy bevált óvintézkedés.

Ha a legelő jó minőségű és nagy területen áll rendelkezésünkre, akkor — az I éven aluli növendékállatok és a bőven tejelő tenékek kivételével — mindenféle állatnak tápanyagjusságát fedeli. Az I éven aluli borjakkal, csikókkal, bárányokkal a legelő mellett a brakovit is indokolt etetni, hogy növekedési képességét gazdaságosan kihasználhassuk. Amel — aránylag gyengye — legelőnkön a napi 8 liternél többet adó fe-

jőstehenekkel is helyénvaló a brakovit etetni. Ha nyáron a legelő kiszűs s így az állatok rajta nem tudnak jól lakni, akkor a hiányt otthon zoldtakarmány étetéssel kell pótolni.

Kivánatos, hogy a nálunk szép eredményel megindult *zöldmező-mozgalomhoz* minél több gazda csatlakozzék, mert a legelők javítása állattenyésztésünk haladásának fontos eszköze.

Fébrilisi, májusi és júniusi fő fehérjékben bővelkedik, míg cukorokban (szénhidrátokban) még aránylag szegény. A fehérjédús legelőfü gazdaságok kihasználásának érdekében célszerű, otthon szénhidrátos takarmányt, így szalmát, répat, stb. etetni. Ez tejelő tenékeknek annál is inkább érdemel figyelmet, mert a fehérjédús legelő füve fokozza a tejhozamot, és a zsírszázlékben csökkenést idéz elő; ennek eléjét vehetjük, ha a teheneket elegendő szénhidrátokhoz juttatjuk.

Apró jótanácsok

A kölest és mohart a fagyossett után vethetjük, mikor a talaj már átmelegedett. A fiatal moharvetést övjük meg a cseresepőstől, mert a moharsira könnyen befűled a cserép alatt.

A pinekék szellőztetését májusban már csak hűvös éjjelekben vagy igen korán hajnalban szabad eszakiolni, hogy a pince fel ne melegedjék. Az új borokat másodszor is le kell fejtetni, a borok töltözésére pedig annál nagyobb gondot fordítsunk, minél melegebb válik az időjárás.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Tavasztól őszig mindig legyen salátája az asztalón!

Ismertettük már e rovat hasábjain, hogy az emberi szervezetnek milyen fontos a *vitámín*, amely különösen a nyers zöldségfélékben és gyümölcsökben található. Miután a főzelékeket nem igen lehet nyersen, főzés nélkül elkészíteni, salátáinkkal igyekszünk táplálékukat felrészíteni. Salátáinkat nemcsak fejleszálalóból készítenek, de petrezselyemzöldjéből, kaporból, spargából, burgonyából, zellerből, retekéből is, ha megfelelő öntetet adunk hozzá. A salátánteletnek legfőbb alkotórészei az olaj, ecet és cukor, melyeket arányosan kell összekeverünk: három evőkanál finom, szagtalan ét-olaj, három evőkanál hígított ecet (legjobb a borecet) vagy citromlé, csepp só és cukor. Hogy ezeknek az ízét a salátá tévesze, időre van szükség, éppen azért, aki igazán jó salátátára vágyik, annak azt jóval a fogyasztás előtt kell elkészítenie.

Az alábbiakban közlünk néhány *saldtareceptet*, amelyek közül a háziasszony mindig kiválaszthatja azt, amelyik éppen idejéhez és az asztalra adott hűteléhez leginkább alkalmas.

Burgonyából, petrezselyemzöldjéből, spargából, kaporból kitűnő salátát készíthetünk a következő mártással: 2—3 tojásssárgát, 1 kanál lisztet és 1 tojásssárgát keverjük össze, adunk hozzá kevés mustárt, sót, borecet, citromot, néhány darabka vaját és forró vizűtől addig keverjük, míg felvevőnk forr. Mikor kihűlt, akkor teszünk bele az olajat, cukrot, hagymalevet és ráöntjük a felvágott zöldségfélékre.

Petrezselyem zöldségéből, metelő hagymából és kaporból készített salátához csak a szokványos salátáöntet kell, de olaj helyett lehet tejszínt vagy tejfőt adni belé.

Vegyes zöldséget és uborkát kis sóval, pici paprikával, citromlével, finom olajjal keverjük össze és kicsi tejszínt adjunk meg hozzá.

Karfiolra, zöldségre, burgonyára való öntet: 30 gramm krémsajt, 4 te-
keverünk 2 evőkanál olajjal, aztán

Nagyon és jobb minőségű termést biztosít a

Péti só

a bevált kiváló minőségű nitrogén műtrágya-Garantált 17% nitrogén és 50% mész-tartalommal.

Gyártja: Péti Nitrogén Mútrágyagyár Rt., Bpest, V., Nádor-u. 21.

A gyümölcsfák tavaszirágásának idején tilos arántálatmu szerrel porozni. Ez a reendelet — a gyümölcsfák, megtermékenyülése körül is oly fontos szerepet játszó — méhek védelmének előzoza.

A magyar gyöngyutókat, különösen a sötéteb, kéksztürű színeiket a legjobban fizető lelföldi piacok minden mennyiségben és jó áron megveszik. Ezért tenyésztésével érdemes foglalkozni. Különösen szabad tanyaterületeken lesz jövedelmező tenyésztése, hol kedvező elhelyezkedés és rovarok, magának gyűjtő. Egy kakasra 5—6 tojót számíthatunk. A kakasokat megismerhetjük arról, hogy feljük nagyobb, sisákkal fejlettebb és albelegyűzőt képes-szűk, háttallalok fonyésebbek, hangjuk halkabb, természetük óber. Tojásukat naponta gyűjtjük össze s ezek közül a legnagyobbakat — lehetőleg öreg tojók azzal meg kellünk ki. Tojásuk kénőtés azomban jobb tojnyakra (20—25 db), vagy pulykákra (80—85 db) kell bízni, mert a zöngyös nagyon rossz és tirtelmentes kótló. A kis zöngyűzők takarmányozása és zondozása teljesen egyezik a közinségese csirkével. Fontos megjegyzendő, hogy a kis zöngyűzőket este kórán tisztítsuk meg s utána még engedjük szabadon járni. Egyetlen óvjuk a kényes nyakú kis zöngyűzőket az erősen tűz napusgarakról.

A kelő burgonyát ott, hol a talaj csak kissé is cseresepődre hajlamos, fogasoljuk meg könnyű boronárol, de mindig a sorok irányában, hogy ha a fogas 1—2 gumót kimozdít a helyéből, az még mindig a sorban maradjon.

A lucerna első kaszálásával rendszerint megkésnek gazdánk, amelynyiben megvárjuk a teljes virágzást. Ez főképpen azért hibás eljárás, mert jó lucernamagtermést csak akkor remélhetünk a magnak meghagyott másodszál kaszálástól, ha az első kaszálásnál nem késétünk meg.

Gabonaföldjeinken az acat, a vadrepce, a repcsény, nemkülönben a koshomok (más néven: daruvirág), a konkoly és egyéb gyomok irtását ne mulasszuk el. Egyszerűen nem szoktak a gyomok felépni tömegesen az oly gazda földjein, ki a földet rendszeresen gondozza. Mindjában betartjuk a kifogástalan talajművelés törvényeit, amél, kevesebb gondunk és költségünk lesz a gyomok irtásával kapcsolatosan. Ott, ahol a tarlófokutánt, keverő szántásokat, nyári és téli ugorást hibátlannal végeztük több év óta, a kaposokat kifogástalanul műveljük, a gyomirtást gondos és költségek átvételére meggyőződésünk és végül teljesen elcsúsznak. Legveszedelmesebb gyomnövények egyike a vadrepce, mely a tavaszi kalászosokban, de a kukoricában és a csalamadéban is hibetetlen mennyiségben lép fel. Amily szűves, nehezen pusztítottó gyom a már megőrsötött vadrepce, épp oly könnyen és könnyen pusztítottó egész fiatal korában, amikor éppen ki-sejt. Ne feledkezzünk meg tehát a tavaszszaki, főképpen pedig a kukorica és csalamadé-velésnek minél korábban való fogasolástól. Ezzel milió lucerna veldrepce irtathatnánk olcsón és biztonságosan. Ott, ahol sok a vadrepce, ezt a fogasolást még a kaplást megelőzőleg megtsémeltethetjük.

A sertések legeltetése is felette előnyös, mert a tartást olcsóvá teszi, másrészt a téli tartás közben a malacoknál és sülőkön jelentékeny szokott csont- és bőrbajoknak is természet-szerű orvosása. A választott malacoknál tisztassunk — ha csak lehetséges — lucerna vagy lóherelelegelt s emellett etessünk 0,5—0,7 kg zmes árpát, hogy erőteljes fejlődésüket biztosítsuk.

Az exportburgonya termelői ára

A *Burgonyakivitelési Egyletés* gazdasági feladatainak kiküldötkeiből álló Ellenőrző Bizottsága legutóbb állást tartott és ezen a jelenlegi olasz eladási lehetőségek figyelembevételével kénytelen volt az exportburgonya termelői árát leszállítani és így a burgonyakivitelés tekintetében burgonyafajtákra a következő minimális termelői árakat állapította meg: 100 kg-ként, pengében): **Alsódu-nántuli termelőkörzetben** (Somogy- és Zalamegyék délnyugati része) a feladóállomástól a határállomásig 100 mm-ként 30 pengő fuvarfávól-ságig Ella; 6, Voltmann; 5,50. Krájer; 5,30. **Alsódu-nántuli termelőkörzetben** (Somogy- és Zalamegyék dél-nyugati része) a feladóállomástól a határállomásig 100 mm-ként 31—45 pengő fuvarfávól-ságig E.; 5,80. V.; 5,30. Kr.; 5,10. **Középdunántuli termelőkörzetben** (Somogy- és Zalamegyék északi része) Tolna és Baranya vármegyékben 45—65 pengő fuvarfávól-ságig E.; 5,80. V.; 5,30. Kr.; 5,10. **Felsődu-nántuli termelőkörzetben** (Vas, Sopron, Moson, Győr, Komárom, Fejér, Esztergom és Veszprém vármegyékben) a feladóállomástól a határállomásig 100 mm-ként 66 pengőtől nagyobb fuvarfávól-ságig E.; 5,70. V.; 5,20. Kr.; 5. **Tisántuli termelőkörzetben** (Nyiregyházaól északra és keletre, Nyiregyháza—Kisvárdá, Nyiregyháza—Nyirma-d irány, stb.) E.; 5,60. V.; 5,10. Kr.; 4,90. **Tisántuli termelőkörzetben** (Nyiregyházaól délnyugatra, Nyiregyháza—Debrcen irány) E.; 5,50. V.; 5. Kr.; 4,80 pengő

HI RE K

A múlt emlékein...

*Ha a jelen sötét éjszakán
Elmerengek a múlt idők felett,
Egy-egy kedves emlékével a múlt,
His odziként várja lelkeket.*

*Sok álmatlan éjszakámon,
A lét ezer gondjától úgyve,
Fáradt lelkemre az ad csendes békét
Emlék-virágok berkeibe.*

*S ilyenkor, ha elvonul előttem sorba
Ezer szép, kedves emlékével,
Nem látom a jelen zordan, hideg táját
Fársult lélekem tenger özönivel.*

*Virágok közt járok, gazdag tájak
[felett,
A múlt emlékei hős forrásainál
S lelkemben a hit újra lángra lobban
És saruim odum, mint a proféta
[hojján: a csipekbohordal.*

*S a szent tűzbe' újra megtisztulva
Boldogító álmok szárnyain lébegek,
Elfeledd mindent, ami valaha fájt,
Mosolygva várom a virradást.*

NAGY PÁL JÁNOS
(Jásznapti)

Frigyos királyi herceg tábornagy nyolceven éves. Frigyos főherceg tábornagy születésnapjának 80. évfordulója alkalmából május 9-én Magyaróvárra érkezett *Stranayvicsky Sándor*, a képviselőház elnöke, hogy a képviselőház üdvözlést tolmácsolja. Az Árpád sinautó délből küldöttséget vitt Magyaróvárra a főherceg üdvözlésére. A küldöttség tagjai voltak: *Könya Kálmán* külügyminiszter *Gömbö Gyula* miniszterelnök képviselében, a miniszterelnökség képviselében *barcziházi Bárczy István* miniszterelnökségi államtitkár, a honvédelmi miniszteri képviselében *vitéz dalmácfalvi Bartha Károly* altábornagy és még sokan mások. *Frigyos királyi herceg* a vendékeket magyaróvári káptalában *Albrecht királyi herceg* tisztségében fogadta. A tisztelettség után *Frigyos királyi herceg* a megjelenteket ebéden látta vendégül.

Trianoni emlékművet avat. Eger Eger Püsköd első napján 11 órakor országzászlóval egyesített *trianoni emlékművet* avatták. Az avatási ünnepségek részvételében *Semczenszky Lajos* dr. egri érsek és *Urmány Nándor*, az Ereklyés Országzászló Nagybírócskai elnöke.

A Budapesti kerületi Östermeik Püsködéje

Május 16-án, vasárnap délután 10 órakor a Budán Vigadó nagytermében a pesti kerületi gazdákörök bevonásával tartja meg *tavaszi gazdaggyűlést*. A tárgyzorosztalon szerepel mind lödszerű gazdasági kérdés (burgonya, paradicsom, egyéb szántóföldön termelt konyhakerti vetemények, továbbá a tejtermelés és értékesítésének, valamint a tejelőkiszárási járulékok végezesének kérdése is), amely a főváros élelmiszerbiztonságának előlétsé körül érdekelt gazdákat foglalkoztatja.

Pilsudski tábornagy halálának első évfordulója. *Pilsudski József* tábornagy halálának első évfordulója alkalmából nagy gyászünnepségek voltak *Vínában*, amelyek során *Pilsudski szívé* és édesanyjának földi maradványait közös sírba temették. Százhatvan hósi halálát halt lengyel katoná sírja fölött fekszik az a hely, ahova *Pilsudski szívé* és édesanyja földi maradványait eltemették. A sírnál *Mosciókai* köztársasági elnök *Tarnóti beszédet* és megmaható szavakkal emlékezett meg a nagy katonáról és államférfi halhatatlan érdemeiről. A temetési aktust százegyes gyűlölés kísérte.

A mai néhez gazdasági viszonyok folytán a gazdaságunkon bízattal ohajjja megnyerni az Olego Maredek, Szövet és Textiliprakt, Budapest, Király-utca 32. (csak az udvarban). Körülki levezetelt olvasóinkat, hogy fenti cég által lapunk mai számában közzétek híreiket okvetlenül olvassék és a rendezés esetén hivatozásk. A Vasárnapi Újság, mert az egy éomny jelent előfizetőiük pek.

Jobb lóarokat sürget a kecskeméti kamara

Május 6-án folytatta a *Duna-Tisza közén Mezőgazdasági Kamara* állattenyésztési szakosztály a állattenyésztés fejlesztése érdekében követendő politikájának tárgyalását. A szervezmarhatenyesztésben a szakosztály a magyar marha tenyésztésének felkarolása mellett foglalt állást. A lótenyésztés terén a szakosztály legelőrehozókban az értékesítés megszervezését jeleitte meg. Ezenkívül foglalt állást a szakosztály az alacsony katonai pótló árak kérdésében és utasította a kamart, hogy a lóarok sürges felmérését kérje a minisztériumtól. Elhatározták továbbá, hogy kéri fogják a minisztériumtól a *kovácskamari díjszabásának megállapítását* és olyan intézkedést, hogy választás és körmípólyát csak parkoló tanfolyamot végzett kovácsmesterek végeztessek.

A szokott időben fejezik be az iskolavételek. Azok az elterjedt híresztelések, amelyek szerint az idei iskolai tanévét korábban fejezik be, nem felelnek meg a valóságnak, mert a tanévet a középiskolákról szóló törvény legutóbb kiadott végrehajtási utasításának rendelkezése értelmében fejezik be.

Ötnapos ismeretség után házasság. Mésze illó házasságot kötött május 12-én délután Budapestben *D. Antonio E. Ca de Queros*, a portugál propagandaváltási miniszter helyettes és a hídfőlői útszélsők által egytt járt Magyarországra. Május 7-én este az operai díszelőszínon megismerkedtek az egyik magyar újságíró unokahúgával, *Horváth Judittal*, *Horváth Endre* nyugalmazott ezredes lányával. Az előadás után az Astartia előtti terán egy beszélgetés következett, amelyben az érdeklődők megvitették a Horváth ezredes házát és meglátta a lény kezét. A szülők huszonkét éves leányuk döntésére bízták *D. Antonio E. Ca de Queros* ajánlatát. Ugy látszik, *Horváth Judit* tetszését is megnyerte a tüzesszárnny spányol szatófórók és igenek felelt. Május 12-én délután a XI. kerületi anyakönyvező előtt *D. Antonio E. Ca de Queros* és *Horváth Judit* ötnapos ismeretség után házasságot kötöttek. Az anyakönyvező előtt a vélelően francia nyelven mondták ki az ízent, miképpen a menasszony magyarul. Az ifjú házaspár másnap repülőgépen Tiszszabonba, a portugál fővárosba utazott.

Ez aztán pech!

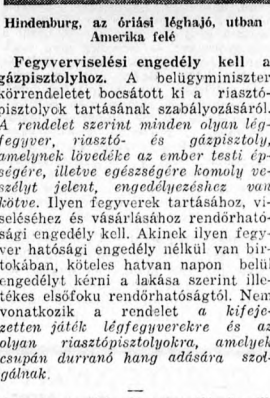
— Rettenetes pechem van. Felálattam egy zárat, mely lehetetlenül teszi a betöréseket.

— Hisz hol van itt a pech?

— Ott, hogy tegnap betörték hozzám és ellopották a zár mintáját.

A szentgyórházi iskolaszantórium. Magyarországon *Szentgyórházon* már hetedik éve működik az ugynevezett iskolaszantórium, amely a szabadidő iskolák között annyiban utóbbi, hogy ott mindkét nembeli iskolák gyermekében az emeli iskolát kezdve az összes tiznapos közép- és középfokú iskolák tanulmányait végzik és államnévelés bizonyítványt nyerne. A szentgyórházi iskolaszantóriumot a *Magyar Iskolaszantórium Egyesület* tartja fenn, amelynek központi irodájában (Budapest, VIII., Sándor-ut. 26.) most történnek a felvételek a nyári hónapokra és a tanfolyamok kezdéséről jövő tanévre.

Érdeklődőknek képer. Tájékoztató küld az egyesület, amely *lapunkra való hívatkozással az amugys ismerhetők előadói díjából kedvezményt is ad.*

Hindenburg, az írásli léghajó, utban Amerika felé

Fegyvervisselés engedély kell a gázipisztolyhoz. A belügyminiszter körrendeletét bocsátott ki a riasztópisztolyok tartásának szabályozásáról. A rendelet szerint minden olyan lőfegyver, riasztó- és gázipisztoly, amelynek lövedéke az ember testi egészségét, illetve egészségére komoly veszélyt jelent, engedélyezéshez van kötvé. Ilyen fegyverek tartásához, viseléséhez és vásárlásához rendőrhatszósági engedély kell. Akinek ilyen fegyver-hatóság engedély nélkül van birtokában, köteles hatvan napon belül engedélyt kérni a lakása szerint illetékes elsőfokú rendőrhatszóságtól. Nem vonatkozik a rendelet a kifejezetlenül járók lőfegyverekre és az olyan riasztópisztolyokra, amelyek csupán durranó hang addására szolgálják.

A borforgászsági adó reformját sürgetik a esonáridi szőlősgazdák

A esonáridi szőlősgazdák népes értekezletet tartottak, amelyen felszólalt *Károlyi Viktor gróf* is. Beszédében részletesen foglalkozott a gazdaságiosságok rendezésének ügyével, majd határozatta, hogy sürgetően segítené kell a szőlősgazdákon a szőlőforgás rendezésével és a borforgászsági adó megreformálásával.

Gazdaköri székhatározás. A Kecske-ment melletti *Helveczapusza* gazdakörének székhatározat szép ünnepséget keretében avatták fel. Az ünnepségen *Fáy István fősöpán* és *Kiss Endre* polgármesterrel az élén *Kecskeméti egész társadalma* képviseltette magát. Az ünnepi beszédet *Zsitvay Tibor*, a város országgyűlési képviselője mondtatta.

Befejeződött Debrecenben a házartási (gazdasági) vandortanfolyam. Négy tanfolyamon oktatva az 5. és a 6. kör *Házartási (Gazdasági) Vandortanfolyam* vezetősége Debrecen város házartási-társadalmát a házartási-tudásnövelésére és így 1935 októ. 7-től 1936 apr. 29-ig 136 szorgalmas tanfolyamhallgató léány és asszony vált oklevéles házartásznnyá. A tanfolyam vezetője és előadója: *Berényi Sarolta* gazdasági segédnőnk. *Suechán Márta* gazdasági szakuntanú és *vitéz Szty Tibor dr.* főorvos eredményes munkát végeztek. A tanfolyam most *Decsebarbó* tette át székhelyét.

Felekezeti béke Nagyabajomban

Kedves és megható tudósításkban számol be nekünk *Szabó Lajos* rk. egyházközségi gondnok a május 1-én tartott somogynagybajomi bérmlásról, amelyet dr. *Rott Nándor* megyéspüspök végzett a megerősítő szentség magasztosságához mitó kérésre. A tudósításból, amely a rítók és felelemő alkalom részletes leírása, különösen az kelt bennünk jóleső érzést, hogy a kath. fősöpörtől a népes somogyi nagyközösgnek lakói valláskülönbség nélkül, szeretettel és hódolattal fogadják megkerészesé alkalmasul, aztán pedig küldöttségekben járultak eleje a k. egyházközség, a község képviselőtestülete, a ref. hitközség és az izr. hitköz-

szösg megbízottai. Ezt a szép érzéstartást emelte ki megértő hangon az egyházfejlesztés, *amikor örömeink adott kifejezést a felekezeti béke fölött és arra kérte a küldöttségekkel, hogy a béksé kapcsolatokat továbbra is tartásák fenn és igyekezzék egymással a jövőben is testvéri szeretetben élni.* Külön ünnepe volt Nagyabajomnak az is, hogy a nagyközség főjegyzőjének, a negyven év óta közseretben álló *Fischer Lajos*nak leánya, *Olga Katalin* ugyanazon a napon tartotta esküvőjét *Merkly Belus* Lajos nevessidőgyógygyszerrel. Az esküvői szertartást a megyés püspök végezte ugyan, csak az egész környék részvételével.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirtveves **Reményi Mihály** hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Egy év alatt megkétszereződött sertés kivitelünk

A magyar sertéskivitel három ágát (elősertés, vágott sertés, zsír) együtt tekintve, a kivitt árúk értéke az 1934. évi 34.7 millió pengőről 1935-ben 70.2 millió pengőre növekedett, vagyis meghaladta a buzakivitel értékét is. Az ország összes kiviteléhez viszonyítva, az 1934. évi 8.55 százalékos arány az elmúlt évben 15.3 százalékra javult, vagyis az összes kivitel hatod részét érte el.

Elősertés-kivitelünk gyarapodása a régi piacok nagyobb mértékű vásárlóerejével függ össze. 134-ben *Ausztriába* 103.102 drb sertést vitünk ki, 1935-ben 144.853 darabot. *Csehszlovákiába* 1934-ben 22.632 darabot szállítottunk, tavaly már 36.335 darabot. *Szertőlus-kivitelünk* legnagyobb tétele a németországi szállítás volt. *Németország* részben ugyancsak új piacot jelentett a zsír- és szalonnakivitelünk számára is. Új piac továbbá Anglia is, amely elősorban ugyancsak zsírforlosgunket fogadta be.

Lengyel ünnepek Budapestben. A Magyar-Lengyel Szövetségbe tömörült *Lengyelbarát egyesület*ek május 11-én Budapestben, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében *Pilszudski József* tábornagy halálának első évfordulója alkalmából díszesünnepet tartottak. Az emlékezésen nagyszámu, előlélo közösgé vett részt. Az ünnepszeg a lengyel himnusz kezdofélőet, amelyet *Rajter Lajos* karnagy vezetésével a Dunakész MÁV Magyarász dr. és Önközpó Egyesület énekelte el lengyel nyelven. Ezután *Perényi Zsizmond* báró, elnök megnyitotta az emlékülést. Utána *Könyai Miklós* mondott emlékbeszédet. *Pilszudski* emlékére a legelső lengyel hóso csatlósatos elnök, azt a néhez, hósi és szerelműsünket, amelyel újra feltámasztotta, szabaddá és nagygya tette nevezte. Beszédét a következöképpen fejezte be:

*Fűszadokok folytánán kiszégették egysámat. Bűszéshatott az egysámat nagy embereméket. Adttam egysámatnak királyokat, hűvözveket és budozókat. Most elkerjék a lengelelők *Pilszudski szellemét, akaratát, erejét, önáttezését, mert csak ezzel, csak az 6 útján haladva ihajnak egyszer a Polonia restituta mellé a Hungaria restituta!**

Az ünnepszeg *Csekonics Iván* gróf záróbeszéssel és a magyar Himnusz elcséklővel ért véget.

Szivélyshédés 6lt meg egy üregasszonyt a circusbán. A kispesti vásárteréren május 12-én este *Gilling Adámé* 74 éves asszony padon állva nézte a szalonnakész előadást. A légtömörök izgatás mutatóványa közben hirtelen felugrott és lezuhant. A kihívott meggör megállt, hogy a kászony nyakából és hátsójából szalonnahűtés ütés meg az üregasszonyt. A halott rúzatban *Julia Illa* 15 éves leányra, aki ráültélelben létezőköt kapott.

Titkokas gyilkosság Kezel közösgben. Május 11-én este a járókétek *Keel* pestmegyei közsösgben hatalmas mértékben életelleni találtak az ucan *Felice* János 20 éves gazdaszelenét. A kihívott községi orvos megállapította, hogy a kászony nyakából és hátsójából szalonnahűtés ütés meg az üregasszonyt. A halott rúzatban *Julia Illa* 15 éves leányra, aki ráültélelben létezőköt kapott.

Uj kezek

Möricka hazajön az iskolából és azt mondja a papának: — Papa, kérek, a tanító ur ma megint megdorgált, mert piszkos kézzel mentem az iskolába.

— És te mit mondtál neki? — Azt, hogy nem vehetek mindennap új kezeket magamnak.

A CELLA

KIS REGÉNY — ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ

(7) Mi az, doktor ur? Miféle kegyetlen tréfa ez? — kérdezte az örmester kelletlenül. — Alig hinném, hogy Hapgood ur tréfás kedvében volna ilyen gyászos előzmények után. Azonnal hozzon a kulcsot és...

— Ne fáradjon, örmester ur. — Az orvos beakartól a csodalókosztól szünte megkövült rendőrbé s félre-vennő őt a cellajutó elől.

— Hagyja! Jó helyen van itt. Ott benn a cellában jól el lehet, amíg mi visszamegyünk a helyszínre.

— Mi?... Micsoda?...
Tompá, nehéz dörrenések hangzottak a lezárt cellajutó mögöl. A fiatal-ember eklelenül és kétségbeesetten döngötte a vasajtót:

— De hát hogyan, miért? — ordított a bezárt ember a cellából. — Megőrült? Miért csukott ide, doktor ur?

— Amiért meggyilkolta az édesapját... felelte az orvos szárazon. — Nem én örültem meg, fiam, hanem magya. S ha az örmester ur meghallja, amit tudomására akarok hozni, bizonyára nem lesz kifogása az ellen, hogy egyelőre én legyem a rendőrségi cellák egyetlen lakója! Mégis kerül bűt Swinwoodban is némi szenzáció! Gyerkun, Billings ur. Őmél van a ház kulcsa. Gyerkun vissza... Olyan dolgot mutatok ott önnek, hogy bámulni fog és megváltoztatja véleményét!

Billings azonban nem állt mindjárt kötéknek. Megvetette lábát a cella előtt:

— Gyilkosság? Hova gondol, uram. — huzdelték az örmester méltatlankodva, — hiszen ez valóságos iskola-példája a gondosan végrehajtott öngyilkosságnak s igazán nem értem, hogyan mehetett ennyire. Higgye el, tudom, mi a kötelességem s a jogaimmal én tisztában vagyok. Ha a fiatal Hapgood fejlejt engem, el vagyok veszedve; erről nem szabad megfelednie, doktor ur.

Az orvos azonban szelid kényszerrel mégis csak elindította a rendőrmestert. Visszatérték az őrszobára.

— Nézze, Billings, — mondtotta határozott hangon Farrar doktor, — annyit mondhatsz, hogy én se vagyok tökélet utótt fajankó. Ha el meri engedni Harley Hapgoodot, mielőtt észlelteimeit közöltem volna önnek, akkor majd én teszek fejlejtést a főfelügyelőhöz, a Scotland Yardon... Akkor pedig nézheti, hogy mi következik, kedves Billings!

X. FEJEZET

Az ajtózárt titka

Farrar doktor elindult a szemelő édesben és Billings örmester, — mit tehetett mást, — követte. Az orvos valóságilag futott, a rendőőr alig bírt lépést tartani vele. Végigroholtak a lakosok fötétén. Az örmester nagy kezdés zsebkendőjével a homlokát törölte. Időnként úgy nézett az orvosra, mintha az holondót járnatna vele. Ha másvalakij lett volna, kutyába se vette volna a gyilkosság valószínűleten meséjét, de hát doktor volt az istenadja, londoni doktor s ez mégis csak szakintéleny.

— Mondom, doktor ur, — kezdte futás közben, lihegve, újra a szót, — ha van zárva, hogy gyilkosság történt volna. Nem, ez kizárt dolog... Teljeslegesen lehetetlen! Az egész eset mi is lehetne más, mint öngyilkosság? Az öregur bezárkózott a konyhába, minden ajtót, ablakot elrejtette, kinyitotta a gázcsapot s beadta tejet a sültöbe. Hogy ennek a szerencsétlen fiatalembernek része lenne benne? Eh, hiszen magam is láttam, amikor hét óra előtt körülbeil három percel megérkezett Londonból a kis autóján, már pedig azt már tudjuk, hogy az óreg hat óra tíz percök hat húsz. Akkor pedig a fia még legalább húsz mérföldnyire lehetett innen. Ez csak világos és érthető...

Farrar doktor fölényes fintorral jelezte, hogy egészen más véleménye van a dologról s megállt a ház előtt, hol a tragédia lejátszódott. Billings örmester elővette a kulcsot s rövid kisérlelézet után benyitottak az előcsarnokba, ahol még mindig égett a gázlámpa. Az orvos egyenesen a konyha felé vette utját.

— Figyoljen hát ide, kedves Billings, — kezdte a doktor. — Elsősorban arról van szó ugyeabár, hogy a konyhajutó belülről volt bezárva?

— Igen. Ez biztos!

— Helyes! — folytatta diadalmasan az orvos. — De akkor legyen szives megmagyarázni nekem azt, hogy míg az ablak meg az ajtó amott gondosan el volt reteszelve és az alsó rések is ki voltak tömve újságpapírral, miért nem tette fel az óreg a reteszt erre az ajtóra is és miért nem tömte ki ennek az ajlát is papírral?

— Hát, Istenem, — bizonyára elfogyott az újságpapírja! Nézze csak, a szekrényajtó nyitva van. A polcok látszik, hogy újságpapírral szókák letakarani, mert itt-ott odatapat rá a nyomdafesték. Egy szelet papír sinca benne. Elfogyott. Nem volt kéznél több. Erre már én is gondoltam. Meg aztán a szőnyeg is ott kívül, eléggé elzárt a nyílászár az ajtó alatt.

— Jó Mondjuk, hogy nem volt kéznél több papír — kiáltotta a doktor — de vannak itt törőrongyok, vagy ott van az asztalterítő! Azt is felhasználhatta volna az óreg. Vagy hozzátolt volna még papírt a szobájából. Ha félig elvezette a félsz kitömését, miért hagyta abba a reteszt? Nem a papírhányon mult ez kérem, hanem azó, hogy ezen az uton át távozott a gyilkos.

— S mielőtt kiment, belülről zárta be az ajtót? — gonyulódott Billings örmester, fejét csóvátva.

— Nem. Akkor zárta be belül, amikor már kívül volt, — felelte az orvos, ügyet se vetve a gonyulódásra.

— Ezt pedig csak ezen az ajtón lehetett megtenni. Figyeljen csak ide! — az ajtólap széle és az ajtófélfá között van egy keskeny rés. Látna? Ezen a résen át szépen, óvatosan be lehet dugni és ki is lehet húzni egy ceruzát. A hátsó ajtó sokkal jobban zár, ott tehát nem lehetett volna megcsinálni. Viszont már csak megtevéstés céljából is okosabb, ha az illeto a külső ajtót reteszeli el belülről. De ez még nem minden. Mielőtt tovább mennék, megmutatom önnek, hogy hogyan lehet egy belső zárodást előidezni kívülről. Jó, ha megtanulja ezt, egyszersmindenkorra, rendőrmester ur.

XI. FEJEZET.

A bűnel-cerua.

Ezzel Farrar doktor elővett egy ceruzát a zsebéből és megmutatta Billingsnek.

— Látja, — kiáltott a doktor — a belső zársz ezzel a ceruzával készült. Ez a ceruza pedig Harley Hapgoodé. Ott, a rendőrállomás kértém el tőle! Bűnel-bizonyítékának! Mit gondol, miféle belyedés ez itten a ceruza szárán? Hogy került ez ide?

— Elrágta a gázdája! — vágta rá az örmester.

— Szó szives róla. Aki rágia a ceruzáját, az mindig a végét rágia, nem a közepét. Ezt a nyomot a kulcsakra belső pereme prelért rá. Lehet, hogy ezt a trükköt még iskolásgyermek korában tanulta valamelyik társától s otthon kipróbálta. Figyeljen csak ide.

(Folytatjuk)

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron

Szigeti Nándor és Fia

üzletkiszervezők
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Szeretem én

Szeretem én a zöldmezőt tavasziidén járn.

Szeretnék szép szöke kislányt te hozád eljárn.

Zöld rét legszöke vadvirágát szaktandám néked,

először is megszokolnám: ugy adnám Tenéked.

K. FÖLDES IMRE
(Kötelek)

Verseny

Álomzavarta alakok rohannak bele a rohanó, zajgó életbe.

Mindét futi valami szöb, jobb

[Holnap...]

Pokoli tűz dübörög a gépekbe, Valami rajongás, valami tapsorkán fülekübbe cseng-böng, mint a vágy-.

[hozzánna...]

Lobogók lengenek a világ négy sarkán: mindenki a bajnokokat csodálja.

Lihegnék a tüdők, bögnék a gépek, mint üstökös, céljuk: előre törni. Hány kiálókák, éresek és szépek egyetlen vágya: csak győzni, csak

[nyerni...]

Fognaknak, szavznak, mind az

[elsőkre...]

azokat szeretnék tolni még fejlebbe. (Hátba új nap kel a csodát rejtökbe s sugarában minden gyöngök

[fürödnek...])

De mért a cálnak e vad hajszolása, s hogy egy legyen a legkülön,

[legnyagobb?]

Ez egy homok sirtóg tölött láza és mert hogy voltak benne Nagy

[Sándorok...]

Ezért fut sokakat pokol köhözje s zavarják rémképek, csontváz-éhesek. És a cálnál sokszor tapsorkán sem

[éjjja...]

negszakad — roncs lesz a csoda-
[éjpezet...]

MAJZIK VIKTOR

(Nagykőr)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

TI
O I

(Beküldte Hauszmann János Paksról.)

2. Szórejtvény.

LL hangulat O
(-v)

(Beküldte Jakob László Debrétéről.)

3. Szórejtvény.

imaeszköz karika

(Beküldte ifj. Kantor Albert Dögéről.)

Kérjük olvasnók, hogy a rejtvények megjelölését, ha hoznánk, mert az elvárt érveket megjelölni névénél nincs módunk közölni.

A 17-ik számban közzét rejtvények megjelölése:

1. Szórejtvény: Kivonulás. 2. Pontrejtvény: Piros pünkösdi napja. 3. Szórejtvény: Árvers.

Megjelölték: Ifj. Balogh József, Bánki Horváth Sándor, Hauszmann János, Preppán Józsefné, Kutnyinszky Géza, Hamar Izabella, Tarcsay Ilonka, Nagy M. János, Oszoróczy Ferenc, Vező Emil.

Jutalomdínyvet nyertek: Ifj. Balogh József (Sándor) és Hauszmann János (Paks).

A 18-ik számban közzét rejtvények megjelölését a megjelölés és nyertesek érveivel együtt jövő héten közöljük.

TANÁCSADÓ

Kérjük azokat az igen tisztelet olvasóinkat, akiknek sürög vészása van szükségük: mellékeljük levelüköz 30 filléres választékot, hogy levélein adhatunk meg az ubaiagyalást. Természetesen azok is kapnak választ, akik nem küldenek belyeget, de ebben az esetben hosszabb ideig várniok kell, amíg a lap hasábján a válasz megjelenik.

Kérdés: 1. A sok esősé miatt 3x3 m területű fáskármam alatt a pince beomlott. A fáskármát ugyanugy meg akarom építeni, de a jegyző csak hatósági engedély alapján akar hozzájárulni az építéshez. Van-e ehhez jóga? 2. 75 szászleki hadi-rokkant vagyok. Zokkenástól jökönt 1935 májusában átlátoztam meg a katonai főorvosorvos. Utelnemen azonban mégis csak anyni, mint amennyi 50 százalékos rokkantság alapján jár. Hová fordulhatok ennek orvósádjár? (K. P., Dióspuszta). — **Felelet:** 1. Az ottani helyhatóságtól szabályrendeletek az irányadóak. 2. Panszászvárd forduljon a hadi-gonozsolóhoz. Ha ennek határozott szövegesnek találja, a honvédelmi miniszterhez felbelebbesz.

Kérdés: Hol sajtálthatnók el a szak-vezetkező? (K. S., Cegléd). — **Felelet:** A szakvezetkezők elsajtálthatók a csermajorj m. kir. megfigyeléségi felljari szakiskolákban. Címe: Csermajor, ur. Vitédy. Részletes felvilágosítást a tanmenetről és tanliról az iskola igazgatósága ad, ha közvetlenül hozzájuk fordul.

Kérdés: Hol és mennyiért kapható Szepesi Mihály: Jogügyi kikéltető? (T. F., Páhl). — **Felelet:** Kapható kiadóterületen 3-70 pengő előzetes bekeklése mellett.

Kérdés: 1. Mikor hirdették ki „Kt ismeri jökönt? című pályánzt eredményt? 2. Készíthetünk-betétjeit után segélyben azok, akik a postakörökhöz 1914-1918 között 31-ig helyezték el a pénzüket? (7608. sz. előföltet). — **Felelet:** 1. Az eredmény kihirdetése még egyelőre bizonytalan, mivel a bekeklzett 54 pályamunka többszöri elővasítása és elbírállása, hosszabb időt igényel. 2. Szegélybetétek mindezők, akiket az évek óta tartó járvelnem nem hiták meg az 1500 pengő, amely összeglázat felölóg után 700, a gyerekek után pedig 300-300 pengővel emelkedhetik. A kérvényt közvetlenül, vagy a jegyzői hivatal után, a belügyminisztérium hadi-kölcsön segély-osztályához kell eljutatni. Címe: Budapest, I. Vár. Országterület, 30. A kérvény és az ügyben történendő mindenféle kérdekezés okmány-bélyegmentes.

Kérdés: Hol és mennyiért kapható Kötéses Jent: „Számdala de mér a mindennapo életben? (R. I., Budapest). — **Felelet:** Már nem kapható, teljesen kifogyott.

Kérdés: 1. Milyen előkeklzettség szükséges a teljesítenő tanfolyamra való bekekltetéshez? 2. Kuldhetek-e verseteket a szerkeklzeteknek? (H. F., Cserehélián). — **Felelet:** 1. A tanfolyam részvehetnek az okleveles gazdákön kívül a földműveliskolák, tejgazdászok, vagy felljari szakiskolák vegzett növendékek is. 2. Beküldhetik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. I. Moha. Versét a közlendők sorába íktattuk. — Y. L., Mélylüt. Verését viszontlájta. — Gy. Gy., Dráva-cesély. Kérdésére — úgy hisszük — folyó évi 17-ik számmak hasonló tárgyú ekké megátozt a választ. — M. A., Somogyvár. Válatzunk beöltük. — Sz. G. A két rövidebb közöl valamelyiket közölni fogjuk. — Cs. S. A kérlrat bekeklzett, meg fogjuk bírálni.

A tizenkettedik lepedő

A nagysága átad a mosónőjének tizenkét lepedőt, hogy mossa ki. Két nap muiva a mosónő meghozza a lepedőket, a nagysága megszámoálja és így szól:

— Hallja, itt csak tizenegy lepedő van!

— Ugy? — feleli a mosónő — valószínűleg egy a mosásban összemelt.

